Тамара Сеніна,

директор музею Юліуша Словацького,

м. Кременець

Наприкінці XIX ст., у 20–30-ті рр. XX ст. – в добу „національного” та „розстріляного відродження”, в час, ознаменований нечуваними репре-сія-ми на початках утворення радянської влади, Олена Пчілка (Ольга Драго-ма-нова-Косач, 1849–1930) була єди-ною жінкою серед своїх співвітчизників, які перекладали українською мовою твори видатного польського поета Юліуша Словацького, який наро-див-ся в Кременці на Волині (нині Тернопільської області). Відбу-ва-ло-ся це в умовах Російської та Австро-Угорської імперій, коли не переставав нуртувати біль за роз-пинання рідної мови, коли знову необхідно було ставати в її оборону. Царські накази, укази, вимоги, ухвали, розпо-ря-джен-ня, постанови, охоплюючи XVII, XVIII, XIX, поч. XX ст., призво-дили до винищення нації, до розгромів, зруйнування, закриття українських шкіл, закладів, церков, припинення театральних вистав, до заборони національного обряду хрещення та на-дан-ня українських імен новонародженим, на друкування ук-раїн-ських текстів під нотами … До цього додавалися підпали укра-їн-ських церковних книг, заборона перекладів українською мовою видань російських авторів.
Всюди утверджувалась па-нуюча мова і все, що було пов’язано з нею.

Всупереч всіляким заборонам, в Олени Пчілки не зник-ло бажання побувати на батьківщині Поета… Кременець в

иношувала в мріях. Анатолій Костенко – дослідник твор
-
чо
-
сті
Лесі Українки, писав, що наприкінці 1880-х рр. вся родина Косачів, найнявши підводу, здійснила подорож по Волині. До того часу вони вже чимало знали про Кременець від бра-та пані Олени Михайла Драгоманова,
видатного громадсько-політичного діяча і вченого, філософа, історика і публіциста, фольклориста
, який побував тут у 1875 р.
Тоді, під вра-жен-ням перебування в Кременці та подорожі по Волині й Гали-чині, Михайло Драгоманов з великою пошаною до Сло-ваць-кого опублікував свої роздуми про його творчість в „Австро-руських споминах” (Львів, 188
9–1892).

Олена Пчілка (1849–1930)

Народившись у Гадячі на Полтавщині, будучи донькою ко-лишнього петербурзького чиновника, аристократа, літератора
та сестрою Михайла Драгоманова,
Ольга
виростала в колі їхніх суджень і переконань, в атмосфері свободи й любові, де рідна

літературна мова всупереч цим законам уже пере-стала бути внутрішньою хатньою справою; вона вийшла за їхній родинний поріг і, попри всі заборони, невпинно розви-валася та націоналізовувалась. Формуючись в такій атмосфе-рі, дівчина сприймала все, що відбувалося навколо неї, глибин-но, розумом і серцем. Її душа протестувала.

Будучи в зрілому віці, досягнувши певного положення в суспільстві, наперекір заборонним діям влади, Ольга Косач при відкритті пам'ятника І. Котляревському в Полтаві 1903 р. у, не побоявшись, про-голосила вітальне слово мовою, якій ніколи не зраджу-вала. На день народження Тараса Шевченка вона, 70-річна письменниця, влаштувала індивідуальну політичну акцію: огорнула бюст синьо-жовтим прапором, за що була за-ареш-тована і кинута за ґрати… Р азом з іншими представниками української інтелігенції їздила до Петербургу для подання доповідної записки міністру Вітте, в якій вимагала зміни по-літики в українській справі. Важливим для неї було і нама-гання зблизитися та поріднитися з жінками Західної України, зокрема – Галичини…

В такому коловороті подій Олена Пчілка разом із Ната-лею Кобринською видавала у Львові альманах „Перший ві-нок". Водночас, працювала співробітницею журналу „Рідний край", що виходив у Полтаві. Після переїзду до Києва, видавала його та редагувала, додатком до нього був дитя-чий журнал „Молода Україна". Редакція часопису „Рідний край" знаходилася в її помешканні. А, оскільки на його видан-ня часто не вистачало коштів, вона, як видавець, не рахува-лася і тратила свої. „Рідний край" видавався великим форма-том. Деякий час художнє оформлення часопису здійснював художник Андроник Лазарчук, який до того працював викла-дачем Кременецького комерційного училища. В „Рідному краї" були опубліковані десятки віршів, Олександра Непри-цького-Грановського, юнака родом із Великих Бережець, у яких прославляв отчий край, Кременецькі гори, тихоплинну Ікву. В майбутньому у США він став відомим у світі поетом і вченим. Видав сім томів своїх поезій. Про це писав колись

у своєму нарисі відомий на Кременеччині та в Україні істо-рик, краєзнавець, музейник Гаврило Чернихівський
(193
6–2011)
.
Ділився враженнями,
з яким хвилюванням оглядав він комплект „Рідного краю” у відділі періодики Центральної

наукової бібліотеки ім.
В. І.
Вер-надського
НАН України.
Шкодував, що брак часу не до-зволив йому переглянути часописи за всі роки. Саме там він поче-р-пнув чимало інформаційного краєзнавчого матеріалу про Михайла Драгоманова, Олену Пчілку, Лесю Українку
.

1914. № 2. *Рідний край.*
Краєзнавчий часопис.

Вид. у Полтаві

Будучи прекрасним журналістом, Олена Пчілка проявля-ла свій талант і в усіх інших творчих жанрах. Писала драми, комедії, повісті, оповідання, байки, ліричні поезії, епічні

поеми. Видавала дитячу художню літературу, в основному – збірки віршів для дітей.

Письменницький талант Олени Пчілки високо оцінюва-ли: Іван Франко, Михайло Старицький, Микола Лисенко, Борис Грінченко, Дмитро Донцов, Микола Тарасенко, Оме-лян Огоновський, Іван Мирон
ець… Однак, у XX ст
. перевагу над її літературним даром взяла її громадська та наукова діяльність. Тоді
вона
була більш відомою як літературний
критик, фольклорист, етнограф, перша журналістка, вида-вець
, редактор, перша жінка-академік – член-кореспондент Ака-де-мії наук УРСР. І просто – вродлива жінка, геніальна мати, котра, як письменниця, надовго залишалася в тіні геніаль-но-сті своєї доньки – Лесі Українки. Не була такою виразною як Марко Вовчок, Ольга Кобилянська… Її ім’я то спалахувало, то, мов
тихоплинь літнього туману згасало і розчинялося в дивній невідомості.
Нині ж її творчий шлях не випускають з поля зору сучасні дослідники: Оксана Забужко, Ніла Зборов-ська, Віра Агеєва, Любов Дрофань, Ольга Макула, Ніна Сте-паненко… І це дуже суттєво
. Бо тільки осягнувши глибше її творчу біографію, можна відчути неперес
ічну натуру, по-справжньому оцінити її багатогранний талант, що про-являвся у всі періоди життя: в Гадячі
та
Полтаві, в Києві
та
Луцьку, в Колодяжному
та
… І тут хочеться додати – в Кре-менці…
Перше враження про це місто не покидало її надовго і вона вирішила
побувати на батьківщині Поета вдруге.
В травні 1909 року, в рік столітнього ювілею Юліуша Словаць-кого, її бажання здійснилося. На цей раз, до початку подоро-жі, вона мала чимало інформації про Кременець та Великі Бережці, що знаходяться неподалік,
з розповідей своєї
до
нь-
ки – Лесі та її чоловіка Климента Квітки, які ві
дпочивали над Іквою в
червні-липні 1890 року. Поїздка на цей раз була надзвичайно вдалою, тому що їхала в край Словацького для накопичення інформаційного матеріалу про нього, про місто для свого видання: як редактор
ка
і журналіст
ка
, як науков
иця

і перекладач
ка
.

Довоєнний Кременець

То ж після подорожі в Кременець і повернення Олени Пчілки в Київ, в черговому номері журналу „Рідний край”
,
№ 36
,
за
17 лютого 1910 року, письменниця опублікувала нау-кову
статтю
Ю. Словацький
.
У ній вона передала своє
неза-бутнє враження
про Кременець:
„Се один з найкращих кутків
волинських. Високі гори, вкриті лісами, зеленими левадами, „срібна” Іква”, що в'ється під тими горами, дзвінкі дже-ре-ла з гір, білі українські хатки, розкидані по взгір'ях, в долині город з тими стародавніми будинками, костьолами й церк-вами, – все те дало

надзвичайно гарний краєвид. А велична окрема гора з руїнами історичного замку може надавати
особливий „романтичний” настрій... Хто раз бачив сей гар-ний ку-ток, не забуде його ніколи!”.
На сторінках „Рід-но-го
краю” помістила репродукцію портрету
Словацького
, йо-го біографію, фотографії із зображенням Кременця, Біло-крини-ці, де бував Мазепа
,
поезії Юліуша Словацького в її пере-кла-дах:
Якщо ти будеш в тій моїй країні…
,
В пам’ят-кову книж-ку Зосі
,
Стокротки
,
Розстання
,
Гімн
(
Смутно так, боже
), уривок з
Ліллі Венеди
. Кілька десятків перекла-дених нею віршів Словацького помістила в окрему книгу, що вийшла в Києві того ж1910 року під назвою
Юліуш Словацький
.

Перекладацька діяльність стала для неї одним із най-біль-ших її творчих захоплень. Як колишня випускниця зразкового
пансіону шляхетних дівчат у Києві, де здобувала ґрунтовні знання з літератури, вона оволоділа польською, німецькою і французькою мовами. З польської перекладала Адама Міцке-вича, Елізу Ожешко, Марію Конопницьку. В її перекладах заговорили українською мовою
поети інших європейських країн, а також – поезії російських авторів.

Знання польської мови, відвідини Кременця, захоплення його ландшафтами, осягнувши, що тими ж дорогами ходив
Юліуш Словацький, допомогли Олені Пчілці відчути поета ближче як вигнанця, емігранта, який сумує за рідним домом. Через те вірш
В памьяткову книжку Зосі
підібрала для пере

-
кладу не випадково. Був він написаний Юліушем 13 березня 1844 року напередодні від'їзду родини Боброви
х із Парижа на батьківщину, де пройшли його дитячі та юнацькі роки. Зося Боброва – молодша дочка Йоанни Боброво
ї, дотри
-
му
-
ва
-
лася тамтешніх дівочих традицій і вела щоденник, куди зби
-
рала записи гостей. Юліуша попросила подарувати для неї свій вірш, на що у відповідь він порадив їй, більше слухати природу, бо вона є найкращим учителем поезії, яку створює сама. Поет сподівався, що завдяки його повторній зустрічі із Зосею, вона, повернувшись з краю щастя – „ніби з неба", подарує йому „сяйво зірок з високості".

В ПАМЬЯТКОВУ КНИЖКУ ЗОСІ

(уривок)

„На що моїх віршів, дівчино, бажаєш?

Адже ти у нашу вітчизну рушаєш!

Там вірші почуєш від кождої квітки,

Там пісню почуєш від кождої зірки!

Їх слухай, як сяють, як в повному цвіті, –

Вони ж бо поети найкращії в світі!...”

……

……

Париж, 1844 р.

Для свого наступного перекладу Олена Пчілка обрала вірш Словацького *Там, коли будеш в моїй тій країні…*
. В пое
-
тичних рядках озвучений діалог автора-емігранта зі своєю
зболеною душею. Ліричними відступами він переселяє її на свою отчу землю, щоб хоча б у такому невидимому стані, побути в рідному краї…

Там, коли будеш в моїй тій країні,

Де мої гори, хорошії, сині,

Де моя Іква долинами плине,

Де по-під містом поток грає-рине,

Там, де левади, на квіти багаті,

В гори біжать, під садочки, під хати;

Там, коли будеш, душе мого тіла, –

Хоч-би з проміння до мене злетіла, –

То не забудеш моєї печалі:

Буде як ангол стояти в оддалі;

Часом орлом по-над містом полине,

Знову засяє, на скелях спочине… ”

Усвідомлення безвиході – замкненого кола – неможливості повернення додому, поет, розу-мів, що його душа могла зцілити тільки від подиху повітря з батьківщини. Бо саме там тече його рідна Іква, синіють від темряви Кременецькі гори і любе місто „дзвонить над сріб-лом потоку”…

Для перекладу Олена Пчілка обирала елегійні вірші з інтимною тональністю. Відчуваючи душу юнака, хотіла донес-ти
її іншим. Вірш
Стокротки
– один із них. Написаний 21 лип
-
ня 1835 року у Вейту, поблизу Женевського озера, він був присвячений спогадам про Марію Водзінську і закоханість у неї. В товаристві цієї 15-літньої дівчини і її родини Юліуш Словацький зробив двадцятиденну екскурсію по швейцарсь-ких Альпах. Це було влітку 1834 року.

СТОКРОТКИ[1]

Мило пелюстки у квітів зривати,

Любо кохані мовлять перекази,

Мило було і при людях сказати,

Що ми кохаємось, мовить сто рази.

*

Мило під липовим стати намітом,

Квітоньки держучи так набоженно,

Мовить на-взаєм – обриваним цвітом:

„Любить”… і милая любить „страшенно”…

*

Часом сварилися любо, мов діти,

(А помириться все хтось заважає!);

Ти пам’ятаєш, як білії квіти –

Той мовив „ні”, а той мовив – „кохає”…

*

Ось же тепер, без надії, самотний,

В скелях блукаючи, – смутним та лишнім, –

Вглядів стокротку я, духом турботний, –

Мов-би сестриця була тим колишнім…

*

Рвав я пелюсточки, – думка гадала…

З берега в озері білий цвіт гинув…

Знаєш, – в останнє, що квітка сказала?

Любиш, кохана, мене „до загину!”...

Швейцарія, 1836 р.

---

*) Квітки-маргаритки

У цьому ж номері журналу „Рідний край” Олена Пчілка помістила переклад вірша *Розстання* (*Розлука*), навколо якого більше століття точилися дискусії: кому він присвячений? Згідно інтерпретації, висунутій у 1940 році Е. Кухарським і підтриманий найвидатнішими польськими дослідниками Словацького, вірш звернений до матері поета Саломеї Бекю.

РОЗСТАННЯ

(уривок)

Розлучені, та кажде памьятає…

Літає поміж нами білий голуб смутку…

І носить вісті він. Все знаю, що буває…

Я знаєш, як ти плачеш в тихому закутку.

В яку годину жаль найбільше тисне,

Яка розмова людські сльози витискає,

Тебе я бачу, як зорю, що блисне

У небі і сльозу блакитну проливає.

……

……

……

……

А ти навік загасла над мандрівцем бідним…

Та хоч на-вік нас порізнила туга,

Умовкнемо – і знов озвемсь плачем лагідним,

Як смутний соловейко вабить співом друга.

Швейцарія, 1835 р.

Вірш був написаний під час перебування Юліуша Слова-цького у Швейцарії 20 липня 1835 року на озері Леман. Тут він вилив усю свою тугу за матір'ю у віршованій формі; від-чув як літає поміж ними „білий голуб смутку" – символ добра , невинності та щирих почуттів. Дивлячись на зірки, він вибрав для неї одну з них, яку назвав „зірковою сторожею", ніби хотів, щоб вища сила піклувалася про маму під час його відсутності в його родинному місті. То була велика взаємна любов. Неймовірна – між

сином та матір'ю, якою і нині за
-
хоплюється весь літературний світ. Перекладаючи його, Оле-на Пчілка глибоко проникласяїхньою історією, психологією пейзажу, що наче їм співпереживав, розлукою, що тривала вісімнадцять років.

Проникливо передано О. Пчілкою та Хв. Петруненком молитовно-сповідальну розмову ліричного героя (aalteregoпоета) у: *Пісня. При заході сонця на морі*. У творі зображені почуття лише однієї людини. Можна сказати, що він має приватний характер. Це – довірливе звер -тання автора до Бога, розповідь про те, що його вислано із власної батьківщини, що перетворило все його життя на смуток. Він не просить Бога поліпшити свою долю, а лише довіряє йому, він тільки жаліється йому в годину особливого пережиття меланхолії та відчаю:

„Смутно так, Боже! Розлив ти для мене

Хвилі на заході дня променисті;

Кинув, мов перли, у море студенне

Зорі огнисті…

Хоть чарувати краса тая може,

Смутно так, Боже!

Наче порожнє колосся нікчемне,

Голову втіха мені підіймає;

Але від всіх своє горе таємне

Серце ховає;

Тільки від Тебе сховати не може…

Смутно так, Боже!

……

Ранком, заблуканий в морі широкім,

В морі – далеко від берега-краю,

Бачу „веселиків” в небі високім

Довгую зграю;

В Польщі їх бачив… видовище схоже…

Смутно так, Боже!

……

……

……

Цею зорею, і небом, і морем

Тішитись будуть ще иншії люде –

Через віки, як мене з моїм горем

В світі не буде…

Але-ж, поки мене смерть переможе,

Смутно так, Боже!

Біля Александрії (Єгипет), 1836 р.

Переклад Хв. Петруненка і О. Пчілки

Кожне слово, кожна думка перекладеного вірша проби-рає до сліз. Читаючи, мимоволі розумієш відчай поетової душі, переймаєшся його розпачем, співчуваєш і вже прагнеш розрадити його біль. Його усвідомлення помирання, незважаючи на кра
-
су та багатство, що навколо, туга за батьківщиною, за Кре-мен-цем, до яких він ніколи не повернеться, болять і тебе.

У строфах – яскраво виражений контрастний пейзаж, але це не краєвид, яким мандрівник хотів би милуватися, він сумує за іншим, у нього є відчуття, що він його більше ніколи не побачить. Він знає, що це безсилий дитячий бунт, тому по -рівнює свій плач із плачем дитини, яка скаржиться на відхід матері. П'я-та строфа – найдраматичніша. Почуття, які вона містить, ще більше підкреслюють емоції паломника, який, позбавлений рідного дому, родинного тепла і затишку і навіть не знає, де буде його могила.

В даному випуску „Рідного краю”, в перекладі Олени Пчілки, поміщена 1-а дія трагедії Юліуша Словацького *Лілля Венеда* – про боротьбу двох племен, Лехітів і Венедів. Лехі-ти розбили венедське військо і взяли в полон венедського короля Дервіда із синами. Продовження трагедії мало місце в наступних випусках.

Так зазвучала в українському перекладі Олени Пчілки поезія геніального польського поета. Як стверджує вона са-ма, її письменницька дорога розпочалася саме з перекладів. В це русло скерував її Михайло Старицький – український письменник і театральний діяч , якому залишилася вдячною до кінця життя. Починала з французьких казок Андерсена, пізніше публікувала свої переклади творів Михайла Гоголя: *Записки причинного* та оповідання *Весняної ночі* інших ав
-
торів.

Повертаючись до спогадів про творче життя Олени Пчіл-ки в роки Російської імперії, а, згодом, і радянської влади, думаєш як жорстоко поводилися з нею, вилучаючи її художню спадщину звідусюди, де тільки міг познайомитися з нею чи-тач. До сьогоднішніх днів її переклади творів Юліуша Сло-вацького (за виключенням декількох) не перевидані. Кіль -кіст ь пр имірників обмежена і можлива для ознайомлення лише в кількох державних архівах та бібліотеках України…

У травні 2019 року минуло сто років відтоді як ця тала-новита жінка приїжджала до Кременця. Очевидно, щоб по -знай омитися ближче з містом народження поета. З плином часу її ім’я все частіше звучало на устах кременчан. Іменем Олени Пчілки назвали одну з вулиць. Якщо дивитися в центр міста зі сторони автовокзалу, ця вулиця бере свій початок від західної сторони міського Парку відпочинку, проходить біля вулиці Гоголя і зупиняється перед Польським цвинтарем. Далі піднімається гора Воловиця. Праворуч залишаються по-золочені куполи Свято-Богоявленського жіночого монастиря, древня Хрестовоздвиженська церква , різнокольорова гама дахів старих і сучасних будівель, що виглядають між зелен-ню дерев сусідньої вулиці Лесі Українки. Ліворуч Воловиці виростає не менш захоплююча панорама: Хрестова гора, з не - повторними Кременецькими краєвидами і міський стадіон, за яким неподалік знаходиться вулиця Михайла Драгомано - ва. Отже, усі три вулиці: Михайла Драгоманова, Олени Пчіл-ки, Лесі Українки, об’єднавшись родинним зв’язком, можуть розповісти свою кременецьку історію.

Вулиця Бориса Харчука, яка з центру Кременця веде на Осовицю

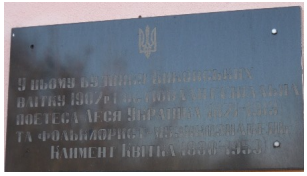
Вулиця Бориса Харчука

Усі три прізвища вка-зують на гору Осовицю, що за Ботанічним садом. Тут, під однойменною назвою розташувалася єдина вулиця з кіль -ко-ма будівлями, Осовиця, де під номером 6, знаходиться садиба Биков
-
ських. В одноповерховому рожевому будинку видовженої
форми в різні роки (в 1880, 1890, 1875, 1909) зупинялися: Олена Пчілка з дітьми, Леся Українка з чоловіком, не
ви
-
ключено, що і Михайло Драгоманов. Будинок зберігся у доб
-
рому
стані. На його фасаді встановлена меморіальна табли
-

ця зі словами, що тут побувала Леся Українка із чоловіком Климентом-Квіткою, відомим українським ученим-музико
-
знавцем та фольклористом.

Будинок, де зупинялася родина Олени Пчілки, 1907 р.

Тут, у Кременці, ім’я Олени Пчілки, як і Лесі Українки та Михайла Драгоманова, живе,

перетнувши вже другу сот-ню літ. Кременчани вдячні Олені Пчілці за відвідини міста, за слова, залишені нею на пам'ять: „Се один з найкращих кут
-
ків волинських…". Перетнувши час, ця вдячність сягнула вже
2019 року – першої чверті третього тисячоліття. І пливе да
-
лі… Пливе разом з її зачаруванням Кременцем, творчістю Юліуша Словацького…

Список використаної літератури та джерел

1. Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України. Відділ рукописів, фонд Лесі Українки, шифр 28/1165–1169

2. Чернихівський Гаврило. *Олександр Неприцький-Грановський: життя і творчість,* Терно піль: Збруч, 1996, с 47–48.

3. „Рідний край", 1907, № 2, с.9.

4. Чернихівський Гаврило. Вказана праця, с. 48.

5. Центр досліджень історії імміграції /далі: ЦДІІ/ при Мін-несотському університеті, фонд проф. Ол. Грановського , ящик 43, папка 9, арк. 1–2.

6. „Рідний край", 1908, № 32, с. 6; № 37, с. 10.

7. Чернихівський Гаврило, „*Родина" 1912 року,* „Слово і час", 1998, № 3, с. 43–44: ЦДІІ…,

ящик 50, папка 8, арк. 34.

8.„Рідний край”, 1912, № 2, с. 16–19.

9.*Олександр Неприцький-Грановський: бібліографічний по-кажчик*, уклали Г. Чернихівський та А. Ленчишин, Тер
-
но
-
піль: Лілея, 1997, с. 35–40, 44.

10.Чернихівський Гаврило. *Крем’янеччина від давнини до су-часності*, Крем’янець: Папірус, 1999.

11.Цит.: *Крем’янеччина: Історичне та літературне краєзнав-ство*, Крем’янець, 1992, с. 53.

12.„Рідний край”, 1910, № 36.

13.Пчілка Олена. *Ю. Словацький: його життя, творчість і зраз-ки творів*, К.: Рідний край, 1910, с. 5.

14.„Рідний край”, 1910, № 41

Тамара Сеніна (народилася в с. Джурині Чортківського району Тернопільської області) – журналіст, музейник, публіцист, есеїст, поетеса. Після закінчення факультету журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка працювала

редактором Заліщицького районного радіомовлення, у Кременецькому крає-знав-чому музеї – завідуючою різних відділів, зокрема – літератур-ного, куди входили зали присвячені Т. Шевченку і Ю. Словаць -ко-му. В 1999 р. за Угодою Міністерств культури України та Польщі спільно з науковцями Музею літератури ім. А. Міцкевича у Варша-ві брала участь у створенні експозиції музею Ю. Словацького, з 2002 р. призначена на посаду директора цього музею. Автор текс-тів музейних путівників, брошур, буклетів, передмов до книг. Реда
-
ктор-упорядник 16 музейних видань протягом 2004–2016 рр. Автор чисельних публіцистичних статей, нарисів, наукових досліджень, есе, публіцистичної драми *Доле моя, Кременеччино*, котру ставили на сцені. Ініціатор встановлення пам'ятних таблиць: С. Словацькій (2005), Ю. Словацькому (2009). В. Бессеру (2007). Від 2005 р. – співорганізатор щорічних українсько-польських літературно-
мис
-
тецьких зустрічей „Діалог двох культур" на базі музею Ю. Словаць-кого. Нагороджувалась відзнаками і подяками Міністерств культури України і Польщі, Кабінету Міністрів України та Польського уря-ду. Заслужений працівник культури Республіки Польща, Лауреат обласної премії імені Володимира Вихруща, член Національної спілки журналістів України.

JULIUSZ SŁOWACKI IN OLENA PCHILKA'S TRANSLATION

The article is devoted to researching of the life and creative ac-tivity of Olena Pchilka (1849–19 30) – the outstanding Ukrainian poet, writer, dramatist, translator, publicist, famous public person, member of the Ukrainian Academy of Science
,
mother
of
Lesia Ukrainka – the brilliant Ukrainian poetess
.

The main attention is paid to the Kremenets' period in Olena Pchilka's life, her living in the native town of Juliusz Słowacki – the great Polish port-romanticist – and her translations of his creative works. The autor gives great importance to the Ukrainian interpretation of the Polish genius' poetry.